

POSTANOWIENIE

Dnia 8 lipca 2011 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Małgorzata Maleszka

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
sprawy **D S**
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T
o zwrot składek

w związku z odwołaniem **D S**
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T
z dnia 5 stycznia 2011 roku

postanawia:

- 1) uzupełnić uzasadnienie postawionego w pytaniu prawnym zarzutu dotyczącego niezgodności art. 94 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008, Nr 164, poz. 1027 ze zm.) z art. 32 Konst.

Przepis art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008, Nr 164, poz. 1027 ze zm.) w zakresie zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenia zdrowotne odsyła do zasad określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych (ust. 1). Jednakże zwrotu nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne nie można dochodzić, jeżeli od dnia ich opłacenia upłynęło 5 lat (ust. 2). Przepis ten określa barierę czasową ustalając ją na 5 lat. Przepis zaś art. 93 ust. 1 stanowi, że składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz należności z tytułu odsetek za zwłokę nieopłacone w terminie podlegają ściągnięciu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Ust. 2 należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie z art. 24 ust. 4 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z 13 października 1998r. (tekst jednolity Dz.U. z 2009, Nr 205, poz. 1585 z późn.zm.) należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu po upływie 10 lat licząc od dnia w którym stały się wymagalne. Zatem ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych określa w art. 24 ust. 4 dwukrotnie dłuższy niż termin dochodzenia zwrotu nienależnie opłaconych składek przez ubezpieczonych. Ponadto ustawa przewiduje również zawieszenie terminu biegu przedawnienia należności na rzecz ZUS, między innymi wówczas gdy wydanie decyzji jest uzależnione od rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ lub sąd (art. 24 ust. 5e). Natomiast w odniesieniu do roszczeń płatników o zwrot nadpłaconych składek brak jest możliwości zawieszenia

lub przerwania biegu terminu ich dochodzenia zakreślonego w art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

W niniejszej sprawie, w okresie od października 2009 do listopada 2010r. trwała korespondencja między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T a Narodowym Funduszem Zdrowia. W dniu 30 listopada 2010r. do Inspektoratu ZUS wpłynęła decyzja Narodowego Funduszu Zdrowia Kujawsko-Pomorskiego Oddział w Wojewódzkiego w Bydgoszczy nr: . W decyzji wskazano,

że D S w okresie od grudnia 1999r. do grudnia 2009r. nie podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu.

(dowód: decyzja Narodowego Funduszu Zdrowia)

W związku z otrzymaną decyzją w dniu 9 grudnia 2010r. D S złożyła wniosek o zwrot nienależnie opłaconych składek na dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Gdyby wnioskodawczyni złożyła wniosek wcześniej przed wydaniem decyzji przez Narodowy Fundusz Zdrowia to taki wniosek ZUS uznałby za bezprzedmiotowy i wnioskodawczyni nie otrzymałaby zwrotu nadpłaconych składek. Jednakże z uwagi na treść art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję.

Długotrwały proces wyjaśnień między Narodowym Funduszem Zdrowia a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych spowodował konsekwencje w postaci braku możliwości domagania się zwrotu nadpłaconych składek za okres od października 2004r. do listopada 2005r.

Porównanie terminów z przepisów art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych – pięcioletniego dochodzenia roszczeń wobec ZUS i art. 24 ust. 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – dziesięcioletniego przedawnienia roszczeń ZUS wobec płatnika świadczy o wyraźnym zróżnicowaniu sytuacji prawnych organu rentowego i podmiotu ubezpieczonego. Prowadzi to do dyskryminacji polegającej na braku równoprawnej możliwości odzyskania nadpłaconych składek, tzn. braku prawa do żądania zwrotu tych składek w takim samym okresie, w jakim organ rentowy może egzekwować należność z tytułu składek nieopłaconych. Ubezpieczeni tracą prawo dochodzenia zwrotu nienależnych składek już po upływie pięciu lat od ich opłacenia, podczas gdy należności organu rentowego z tytułu składek przedawniają się po dziesięciu latach od daty ich wymagalności. Zatem przepis art. 94 ust. 2 narusza zasadę równości określoną w art. 32 st. 1 Konstytucji ponieważ bezpodstawnie różnicuje sytuację prawną podmiotów mających roszczenie z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne. Zgodnie z art. 32 ust. 1 Konstytucji, wszyscy są wobec prawa równi i wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Zgodnie z art. 32 ust. 2 Konstytucji nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. W swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny wskazał, że art. 32 Konstytucji stanowi całość normatywną (między innymi wyrok w sprawie o sygnaturze P 10/01 pkt. 4, P 29/08 pkt. 5.1). Jego ustęp 1 formułuje w sposób ogólny zasadę równości jako normę konstytucyjną adresowaną do wszelkich organów władzy publicznej – zarówno do organów stosujących prawo jak i do organów stanowiących prawo. Z kolei ustęp 2 precyzuje bliżej znaczenie konstytucyjnej zasady równości. Wyraża uniwersalny charakter zasady równości i określa bliżej granice dopuszczalnych różnicowań podmiotów prawa. W myśl tego przepisu żadne kryterium nie może stanowić podstawy do różnicowań niesprawiedliwych i dyskryminujących określone podmioty. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego zasada równości formułuje nakaz równego, czyli jednakowego traktowania wszystkich adresatów norm prawnych charakteryzujących się w takim samym stopniu tą samą cechą relewantną co oznacza zakaz dyskryminowania jak i

faworyzowania takich osób. Zdaniem Sądu Okręgowego brak jest podstaw do słabszej ochrony praw majątkowych ubezpieczonego względem ZUS poprzez skrócenie możliwości dochodzenia przez niego zwrotu nienależnie opłaconych składek do 5 lat w przeciwieństwie do terminu lat 10 przysługującego Zakładowi. Ponadto ubezpieczony traci możliwość dochodzenia zwrotu nienależnie opłaconych składek po okresie 5 lat nawet jeżeli wszczął w terminie wszystkie czynności w celu dochodzenia swoich roszczeń wobec ZUS-u. Nie istniała bowiem możliwość zawieszenia lub przerwania biegu terminu wskutek toczącego się postępowania wyjaśniającego pomiędzy Narodowym Funduszem Zdrowia, a ZUS-em. Prowadzi to do sytuacji gdy płatnik mimo prawidłowego swojego postępowania, pozbawionego winy z jego strony jest obciążony konsekwencjami długotrwałego rozpatrywania sprawy przez organy i oczekiwania na wydanie decyzji i ograniczeń wynikających z treści art. 94 ust. 2 ustawy o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

- 2) odpowiedź na pytanie prawne będzie miała wpływ na rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w Toruniu z wniosku D S przeciwko ZUS. Stwierdzenie niekonstytucyjności różnicowania sytuacji prawnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w przypadku dochodzenia należności od ubezpieczonych oraz sytuacji prawnej ubezpieczonych w przypadku dochodzenia zwrotu od ZUS nienależnie opłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne spowoduje zmianę zaskarżonej decyzji i zobowiązanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do zwrotu składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od 11/2000-11/2005. Rozstrzygnięcie tej wątpliwości konstytucyjnej ma zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia zawisłej przed tutejszym sądem sprawy.

Przewodnicząca:

Sędzia S. Małgorzata Maleszka

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność odpisu z oryginałem

Toruń, dnia08...07...2011.....
z up. Kierownika Sekretariatu

Agnieszka Piórczyńska
Starszy Sekretarz Sądowy

